

V šlépějích Ježíše

Duchovní cesta do Izraele

CK Křížek, 11. – 20. 2. 2012

Alba:

<https://picasaweb.google.com/marie.duzi/Israel2012?authuser=0&feat=directlink>

www.protisvetlo.cz

Izrael byl tak úžasný a nabitý, že jsem prostě nestíhala průběžně psát deník. Proto se k tomu vracím až po návratu. Některé dny jsem psala, jiné ne, tak to bude trochu neuspořádané, ale nevadí. Už to nebude tak autentické, ale snad si vše aspoň trochu vzpomenu, však mám fotky – strašně moc fotek.

Sobota, 11.2. 2012

Začíná moje první dovolená v zahraničí, kdy nejedu na konferenci či přednášet, ale opravdu na dovolenou! Hurá! No vlastně, byla ještě jedna dovolená v Jugoslávii v roce 1990, kdy jsme s bratry vzali maminku po smrti tatínka na poloostrov Pelješac. Ale to jsme byli 14 dnů ve stanech, i když, tak to bylo hezké, až na ten smutek po tátovi.

Ale zpět do současnosti. Jako vždy jsem před odjezdem dodělávala něco strašně urgentního. A vidíte, už si ani nemohu vzpomenout, co to bylo. Aha, už vím, článek do „Logic Journal of the IGPL“ s Bjornem, má to impakt factor, tak budou na katedře rádi. Následkem toho jsem dvě noci nespala vůbec, psala ještě cestou do Prahy v Pendolinu, a co čert nechtěl, po příjezdu do Prahy nebyla pořád hotová, tak jsem si sedla u Potrefené husy na Hlavním nádraží a dopisovala, až jsem to „submitla“. Ale tím pádem jsem zmeškala večerní mši u Salvátora – zahájení naší duchovní cesty.

No, nic se neděje, opozdilci mohou jet přímo na Ruzyň, tak je tam najdu. Ano, funguje to, starostlivý Dr. Křížek z CK Křížek už mi volá, kde jsem. Na letišti vše proběhlo hladce, dostala jsem čerstvé pokyny na cestu a spoustu letáček, a už jsme v letadle. Na tomto místě musím končit – usínám.

Neděle, 12.2.2012

Je půl páté ráno, přijeli jsme na Ben Gurion v Tel Avivu. Jsem polomrtvá, hledám toaletu, abych se umyla, vyčistila zuby a prostě – udělala ze sebe člověka. A už vidím naši skupinku – nástup do autobusu.

Přijeli jsme do Judské pouště v půl osmé ráno. A zde se stala moje první chyba (naštěstí „skoro“ poslední): Na letišti jsem měla jedinou starost – umýt se a vzpamatovat. Vůbec jsem nepomyslela na to, že jedeme do pouště, a že přesun z -20° Celsia v Hájí ve Slezsku do Judské pouště v Izraeli nebude žádná legrace. Ovšem vše se dalo ještě napravit, kdybych se v autobuse zeptala, zda si mohu nechat věci v buse a hodit na sebe něco lehčího. No jo, líná huba hotové neštěstí (řekla teta Kateřina). Když já měla pořád ještě trochu obavy z toho, že (a) jedu na dovolenou, místo abych pracovala a (b) jedu sama – nikoho tu neznám, kromě otce Tomáše Halíka, díky jehož přímlově jsem se vlastně na tento zájezd dostala. A toho jsem se zeptat ostýchala.

No nic, ráno v poušti je ještě svěží, šlapeme vesele a statečně do dun.

Nahoře jsme se připravili na ranní modlitbu v poušti a už to vypadá báječně: Máme kytaru, dostali jsme notové party s texty toho, co budeme zpívat a já se ocitla vedle Marušky, se kterou už si slastně bručíme. Máme připravený i kříž a naši páteři se vymódili, mají jakési krásné přehozy.

No, co mám psát: bylo to úžasné, působivé. Mše v tomto prostředí, to se nedá popsát. Zde je v pozadí vidět Jericho:

Ale šlapem dál a vedro narůstá. Já se plahočím nevyspalá, unavená, na nohou finské Goretxy, pod kalhotami teplé kamaše, na zádech těžký ruksak, v němž mám samé „nutné a potřebné“ věci, hlavně do pouště – jako počítač, čtyři strašně moc zajímavé a tlusté a těžké knihy, toaletní potřeby, deštník (ten tu budu fakt potřebovat, že), atd. atd. Ještě že jsem alespoň tu čepici a teplý šál nechala v kufru. Jsem já to ale praktik, že.

Následovala „skromná“ snídaně v poušti, kterou jsem si vůbec nevychutnala, neboť jsem marně hledala kousíček stínu a místo, kde si dám alespoň jednoho čouda (ach, ti závisláci!).

Nicméně, stále jsem nadšená – poušť je úžasná, úplně jiná, než jsem si představovala. Především, je to tu hornaté. Není to rovina, na které by se převalovaly duny písku. Fascinuje mě pohled na údolí Jordánu, v pozadí Jericho, prostě saju tu atmosféru všemi smysly (i těmi zpocenými póry). A kupodivu i zde sem tam něco roste:

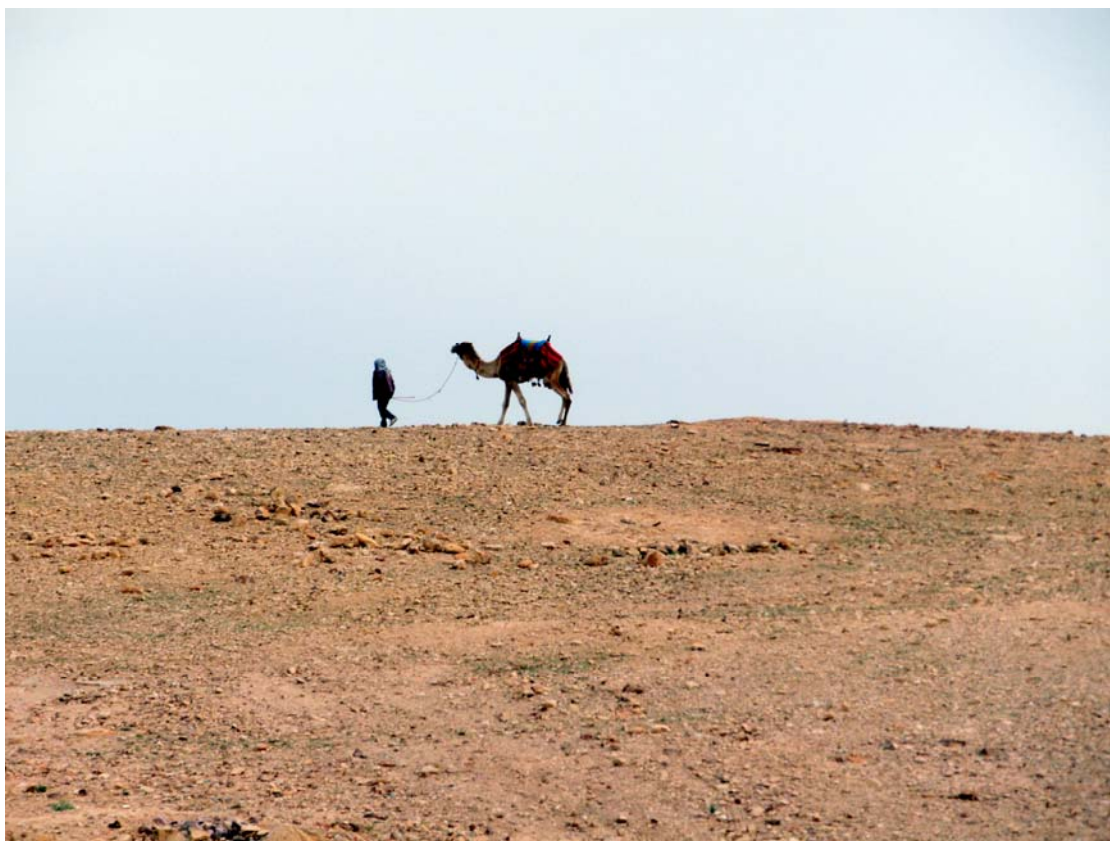
A také se tu pasou ovečky, kde máte pastýře?

A ještě jednou pohled na Jericho v pozadí, vpravo ty ovečky:

A jsou tu i velbloudi a beduíni (praví!):

V 10 hodin jsme odjeli do kláštera sv. Gerasima. Krásné místo, ale dále se nebudu rozepisovat, protože je to klášter takový skoro „normálně krásný“, no, ještě hezčí. Sv. Gerasim byl zajímavý tím, že se přátelil s kdečím, ale hlavně ho měl rád pouštní lev.

A už rychle zpět do pouště, protože se jdeme podívat na příbytky prvních mnichů. Někteří z prvních křesťanů nebyli spokojení s politickou situací v Jeruzalémě, a tak se rozhodli žít prostě a čistě v poušti. Muselo to být náročné, tam v těch dírách nahoře přebývali. A co voda? No, tu si zřejmě museli nachytat v zimě na celý rok.

Tak co, vylezeme tam nahoru?

Ještě pohled na tu nádhernou krajinu:

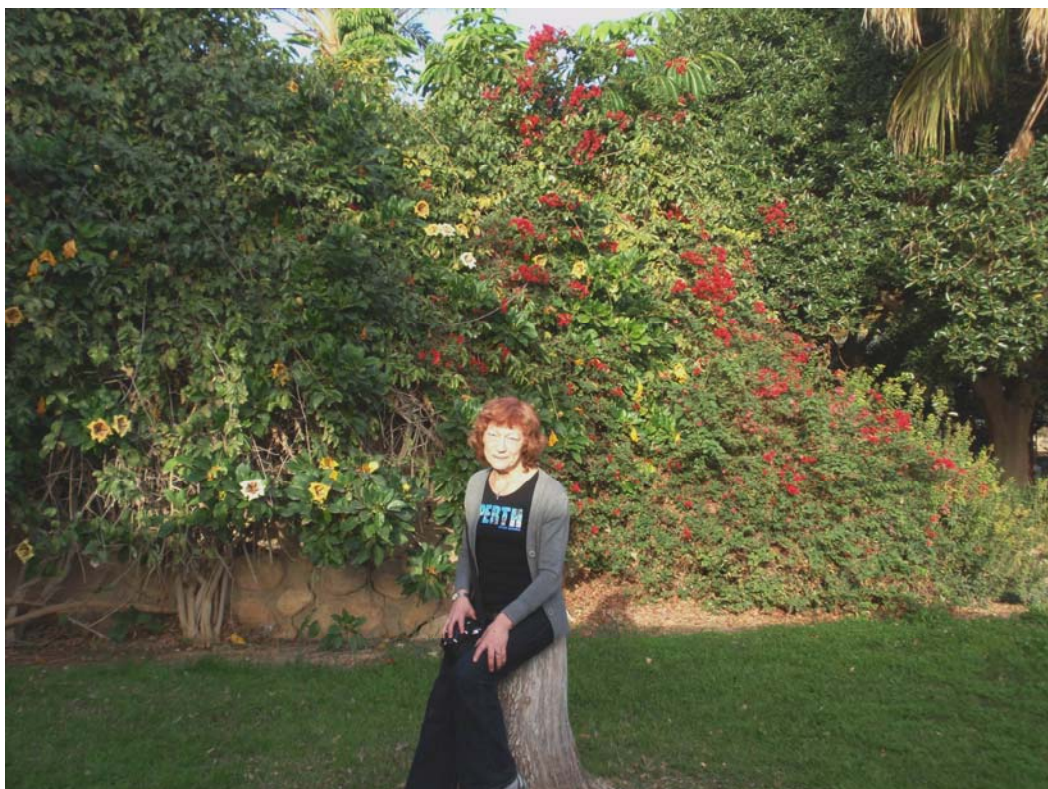

Pro dnešek už je poušť a vedra dost, jedeme k Mrtvému moři. Vlastně ke Slanému moři, protože v Izraeli není nic mrtvého, jak nás poučil náš skvělý a kouzelný průvodce Dany (ale o něm budu ještě psát později, je to fantasticky milý človíček). Po příjezdu jsme se rozdělili na dvě skupiny: čilí a unavení. No, teď jsem to napsala příliš eufemisticky. Celá výprava pokračovala do parku Ein Gedi k Davidovu vodopádu, kromě tří mrtvých poutníků (aha, něco mrtvého se přece jen v Izraeli najde – poutníci z Česka, kteří jedou do pouště vybaveni jako do finských mrazů). Ale ani to není pravda, mrtvá jsem jenom já, zbylí dva už se cachtají ve Slaném moři.

Poté, co dorazili z Ein Gedi od Davidova vodopádu ti čilí poutníci, tedy skoro všichni, a vykoukali se také ve Slaném moři, odjeli jsme se ubytovat do kibucu Almog, kde byla v 19 hodin společná večeře. No, raději vynechám podrobnosti, protože bych se styděla. Prostě, večeri mi přinesli dobří poutníci až na pokoj, já buchla do lůžka a spala a spala. Jo, také jsem si v tom zmatku ráno na letišti zapomněla vzít Thyroid, a bez něj jsem dvojnásob unavená. Probudila jsem se po půlnoci, osprchovala se a vyšla do takového atria či malého parčíku uvnitř kibucu. Bylo tam nádherně a potkala jsem kočičku, která šla se mnou na pokoj, snědla tu večeri a spokojeně jsme spaly dále. Ráno už bylo opravdu moudřejší večera:

Pondělí, 13.2. 2012

Je naprosto neuvěřitelné, co dokážou pracovitě lidské ruce vybudovat uprostřed pouště (jaký to kontrast s arabskými teritorii – ale to jsem odbočila). Ovšem je třeba si všimnout, že ke každému stromečku, každé kytičce vede zavlažovací hadice:

A hurá, zpátky do pouště!

Následovala ranní modlitba v poušti. Nemusím snad už psát, abych se neopakovala, že to bylo velice působivé, prostě nádherné (také ty zpěvy už nám jdou krásně, s Maruškou a Pavlou nevadí ani moje bručení „sexy barytonem“). A máme dokonce i kříž:

Dnes už jsem do pouště vybavena mnohem lépe, jako správný pouštní poutník:

Po té modlitbě jsme se rozešli, a každý si našel nějaké své místečko, kde jsme jednotlivě a o samotě meditovali:

Jako Buddha, podívejte!

Mně se nejlépe meditovalo bosky:

Otec Tomáš zamyšlen:

A já ho při tom fotím:

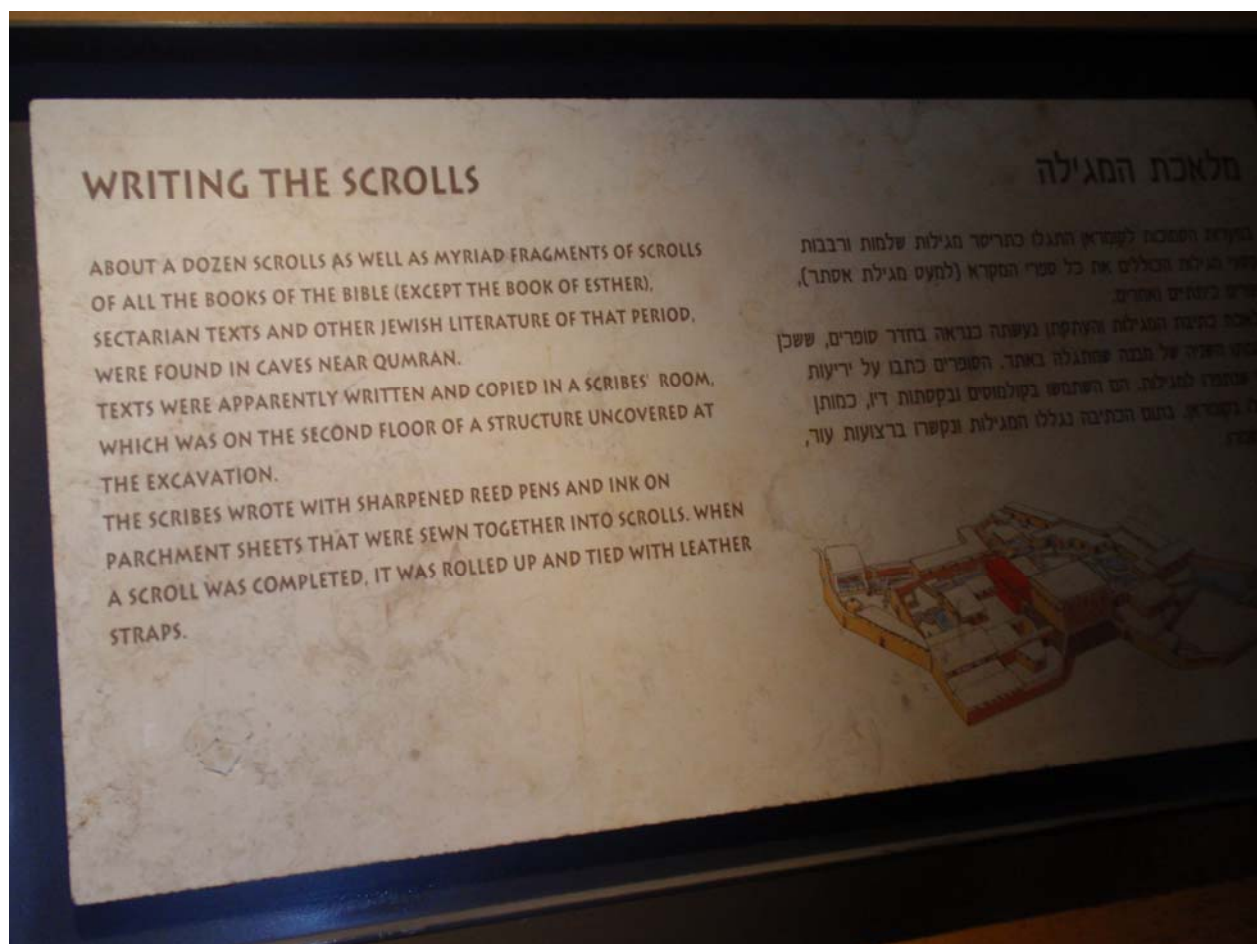
Poté jsme odjeli prohlédnout si Kumránské jeskyně, kde beduíni našli v r. 1952 ony památné svitky od Mrtvého (pardon, Dany, Slaného) moře.

Prohlédli jsme si celý areál, kde tenkrát sídlili mniši a psali svitky:

Také se tu koupali! (v čem asi?)

A zde ta díra, to je ono místo, kde se svitky našly:

A je na čase zmínit se o našem milém Danym. Jeho rodiče stihli emigrovat z Československa ještě před 2. světovou válkou, proto se Dany narodil již v Izraeli. Mluví kouzelnou češtinou, kterou se z části naučil od rodičů a zčásti od česko-slovenských poutníků, které zde provází. Někdy nás jeho čeština rozesměje a Dany začne vyhrožovat, „tak já budu mluvit Hebrejsky“! Vyznačuje se také tím, že má úžasný smysl pro humor a pro přesnost. Tedy jeho pokyny zní asi takto: „Češi, sraz v 13:27, přesně, musíme pokračovat a jít dál!“.

Z Kumránu jsme jeli do Betanie za Jordánem, kde „dle tradice“ (to musím ještě vysvětlit, ale až za chvíli) byl pokřtěn Ježíš:

“Then Jesus came from Galilee to John at the Jordan to be baptised by him.” (Matthew 3:13)

To místo bylo objeveno poměrně nedávno, ale zapomněla jsem kdy přesně, však si to každý může vygooglit, že. Od té doby se zde shromažďují poutníci z celého světa a přišli jsme také my, protože jsme zde měli vzácnou příležitost obnovy křestního slibu.

Zajímavé je také to, že řeka Jordán je hranice mezi Izraelem a Jordánskem. I když se teď navzájem kamarádí, či spíše jen tak snášejí (protože Jordánsko nechce zpět západní břeh Jordánu, či vlastně nechce ty Palestince ze západního břehu, aby si nepokazili svou dobrou beduínskou populaci, tak se raději s Izraelem usmířili), nesmíme vkročit za půlku řeky, ten krásný kostel na druhé straně, tam už je Jordánsko:

Hurá, jsem znovu pokřtěna, a to vodou z Jordánu a navíc otcem Tomášem!

Proč jsem si ale ke křtu oblékla triko z Australského Perthu? Inu, jiné vhodné jsem v rychlosti ráno z kufru nevyhrabala. Poté jsme odjeli k takovému místu nedaleko kibucu Zomet Almog, kde byla možnost „skromného oběda“. Někteří hodovali téměř neskromně, ale já neodolala a musela jsem si zkusit projížďku na velbloudu.

Není to vůbec tak snadné, jak to vypadá, zejména nasedání a slézání z toho velblouda. Naštěstí je tam takové to držátko, jinak bych snad spadla. Ale už mi to docela jde, že?

Podívejte se, jak si velbloud způsobně klekl, aby mohla stará dáma z něho slézt:

Ve 13 hodin byl naplánován odjezd do Herodionu. Jako obvykle jsme se navzdory usilovnému snažení Danyho opozdili, takže Dany musel opět zavelet „Češi, odjezd ve 13:27!“ Herodion bylo sídlo, které si vybudoval na návrší nad Betlémem král Herodes. Prý to nebyl tak špatný král, vládl a dobře se staral o svůj lid. No a ono kdoví, jak to bylo s tím vražděním nevinňátek. Bible není záznam historie a nedá se číst jako dokument o tom, „jak to bylo“. To není podstatné, nakonec má otec Tomáš pravdu, že je plná paradoxů. Např. jak mohli dát Josef s Marií Ježíše obřezat v židovském chrámu, když s ním údajně uprchli do Egypta? Proto zde vždycky říkáme „dle tradice“. Důležité jsou ty hluboké a moudré myšlenky vyprávěné formou příběhů, které jsou stále platné, neboť lidská povaha se za ta staletí vůbec nezměnila. Tak tedy Herodion, ale nejprve pohled z návrší na Betlémskou krajinu:

Zbytky sídla Herodion jsou poměrně zachovalé.

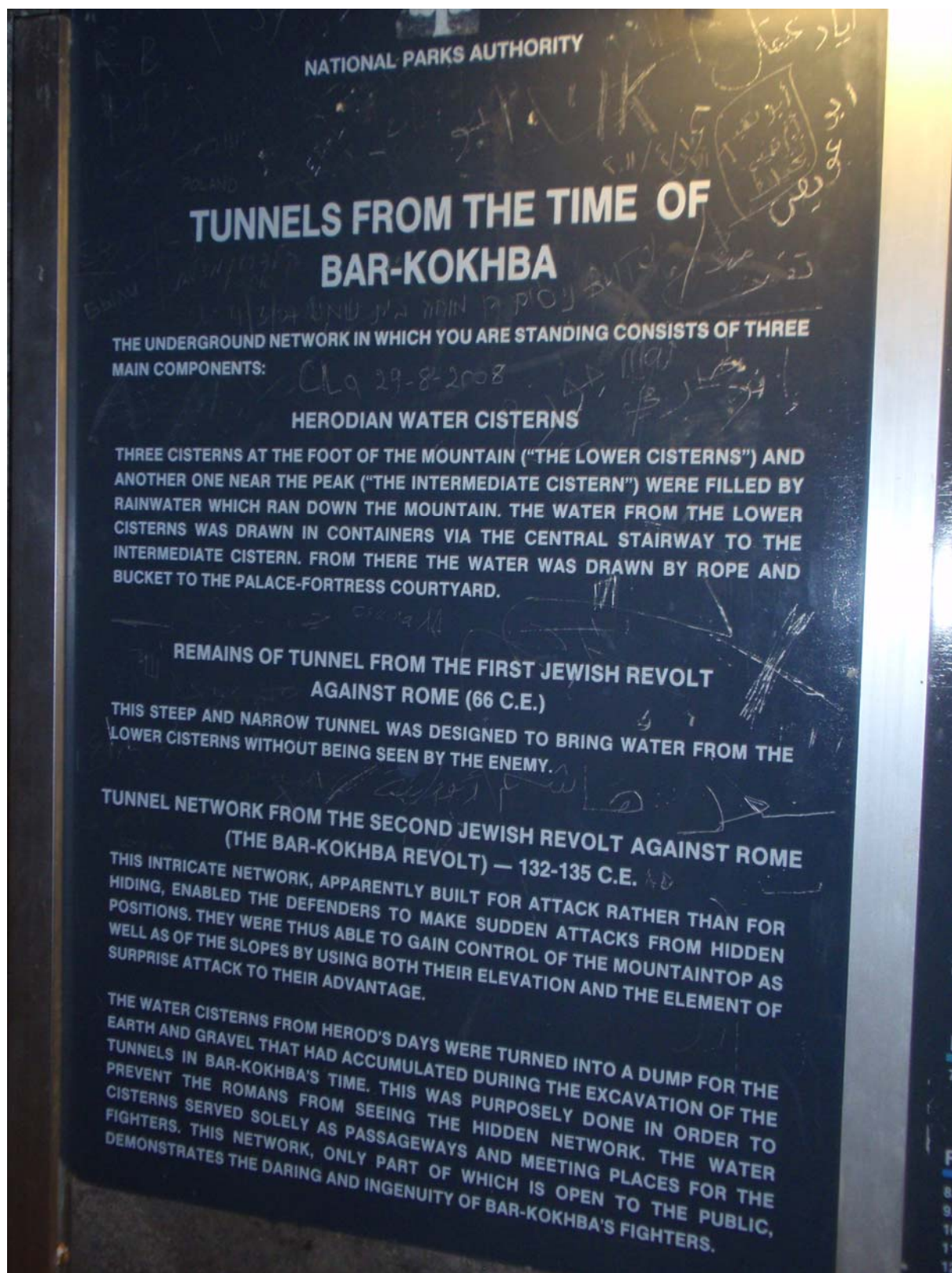
Kdoví, jaký byl ten Herodes, ale pohodlí si jistě udělat uměl, hloupý nebyl. I z těch ruin je vidět, jak to tu měl vymakané. Zajímavé bylo zásobování vodou podzemními chodbami. Ty kazematy pak později posloužily při válkách s Římany jako úkryt Izraelců.

Tak se jdeme podívat dolů do těch kazemat.

Dle plánu – v 15:00 hod. – odjezd do Betléma vyšel skoro přesně, ani se Dany moc nezlobil (ale on se vlastně vůbec nezlobí, je to úžasný chlapík). Ale Dany s námi do Betléma nesměl. Je Izraelským občanem a Betlém je v *teritoriu*. Je to ale stejně divné, vždyť je to vše území Izraele a Palestinci můžou všude. No a Dany s námi jel co nejdále, vystoupil z autobusu až dosti pozdě, a pak měl problémy. Však jsme také viděli zbytky minového pole a pověstnou zed', ale já ji stihla vyfotit až na cestě zpět.

Při odjezdu mi Karolinka řekla, „babičko, ty jedeš tam, kde se narodil Ježíšek“! A opravdu, jsem v Betlémě! Začali jsme na poli Pastýřů:

Zde je kaple Andělů:

V 15:40 máme mši na poli Pastýřů, otec Tomáš je již připraven. Tentokrát měl domluveno v kapli Andělů, že mu půjčili opravdu nádherné kněžské roucho (a ty boty, ty k tomu krásně ladí, že):

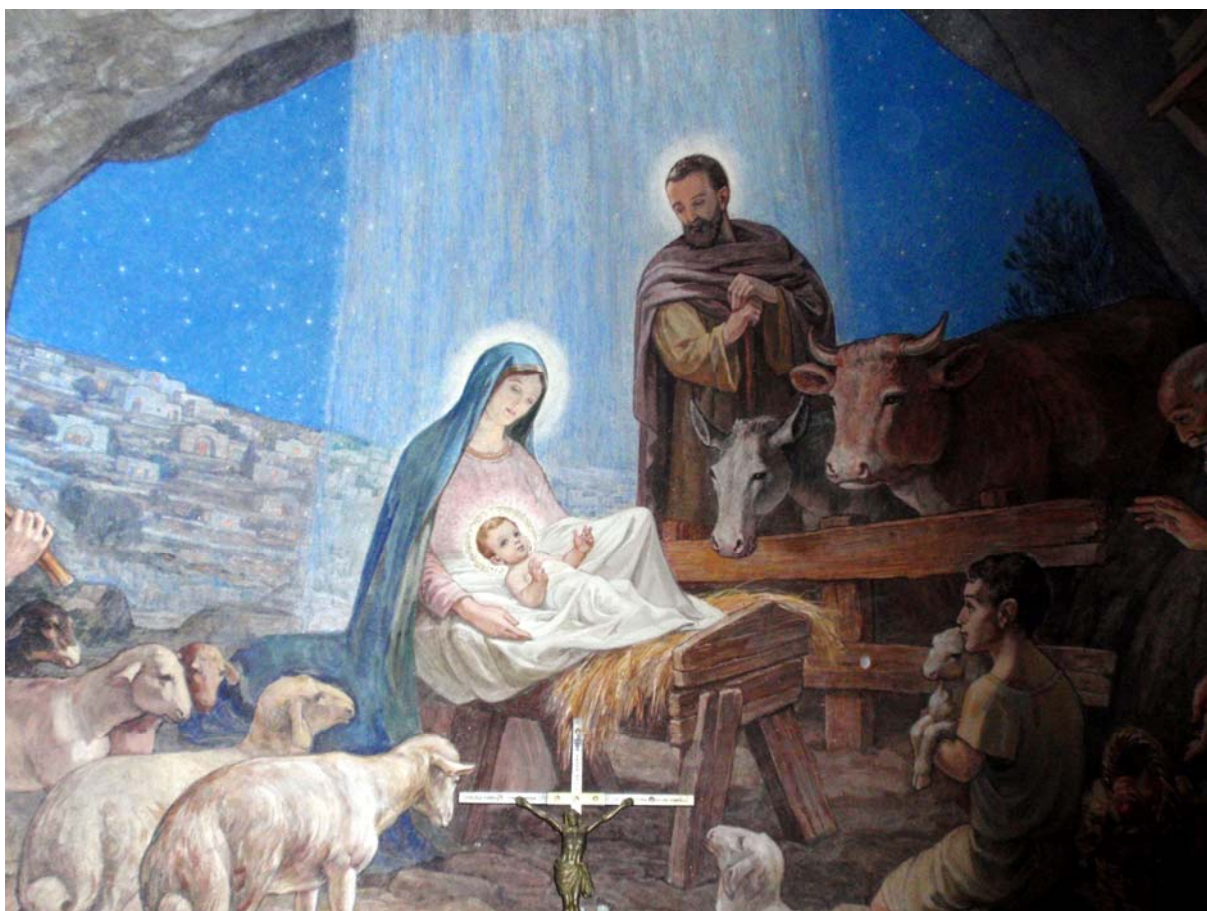
Pole Pastýřů je krásné i okolo kaple:

Pastýři zřejmě při pasení oveček také pískali na jakési fujary:

Asi proto, aby bylo malému Ježíškovi veselo:

Dle plánu jsme měli ještě v Betlémě nakupovat výrobky z olivového dřeva, ale Dany moudře pravil, že je teprve pondělí a zbytečně bychom se s tím celý týden tahali, že se ještě na konci vrátíme a nakoupíme. Měl pravdu, dnes už těch zážitků bylo tolik, že se z nich musíme trochu vzpamatovat. A jak se tak koukám, pondělí mi zabralo strašně moc stránek deníku, když to půjde takhle dále, tak si zahltím celý počítač svatou zemí. Je 18 hodin, odjíždíme tedy do hotelu.

Úterý, 14.2. 2012

Dnes vstáváme za ranního rozbřesku, vlastně ještě dlouho před tím rozbřeskem, protože v 4:35 je odjezd autobusem od hotelu. Jedeme na mši v jeskyni Narození. A už jsme tady!

V jeskyni Narození:

A před jeskyní Narození:

Cestou zpět do hotelu se zastavujeme a čekáme na východ slunce nad Betlémem:

Po snídani v hotelu jdeme zpátky nahoru do města Betléma. Absolvujeme ranní modlitbu v kostele sv. Kateřiny, a pak máme dvě hodiny volno na prohlídku města, tj. hlavně chrámu Narození Páně (teď za světla už tam něco uvidíme), Mléčné jeskyně a baziliky sv. Kateřiny. Také jsme nakoupili pohlednice a poslali odtud z Betléma, protože nikde jinde v Izraeli už nebude možnost odeslat pohlednice s takovými známkami. Ale kdo ví, zda to dojde. (Pozn.: nedošlo.)

Ještě k Mléčné jeskyni. Říkal Petr Křížek, že tuto část dříve vynechával, že se nezdála tak zajímavá. Dle pověsti (či dle tradice?) zde Panně Marii ukápla kapka mléka, když kojila malého Ježíše. No a pokud se tam někdo pomodlí za ženu, která nemůže mít děti, pak ta žena otěhotní. Pak mu ale jedna babička vykládala, že její vnučka nemohla mít děti, a proto ona babička navštívila Mléčnou jeskyni a dlouho se tam za ni modlila. Po návratu

babičky z Izraele byla vnučka těhotná. Proto jsme tam zašli a vroucně se modlili, každý za to, co jej trápí, snad to funguje i na jiné věci než jen plodnost.

Ještě tedy vložím fotky, jak vypadá chrám Narození Páně (již za světla):

Otec Tomáš s Petrem Křížkem před chrámem:

Sbohem Betléme, odjíždíme do Nazareta! (Kdoví, zda se sem ještě někdy v životě dostanu.)

Čas máme dobrý, snad se Dany nebude zlobit, že jedeme pozdě, a snad jej šťastně naložíme, až tedy vyjedeme z této „zakázané zóny“. Jejda, přece jenom jsem stihla onu pověstnou zeď vyfotit (jenom na to minové pole jsem zapomněla):

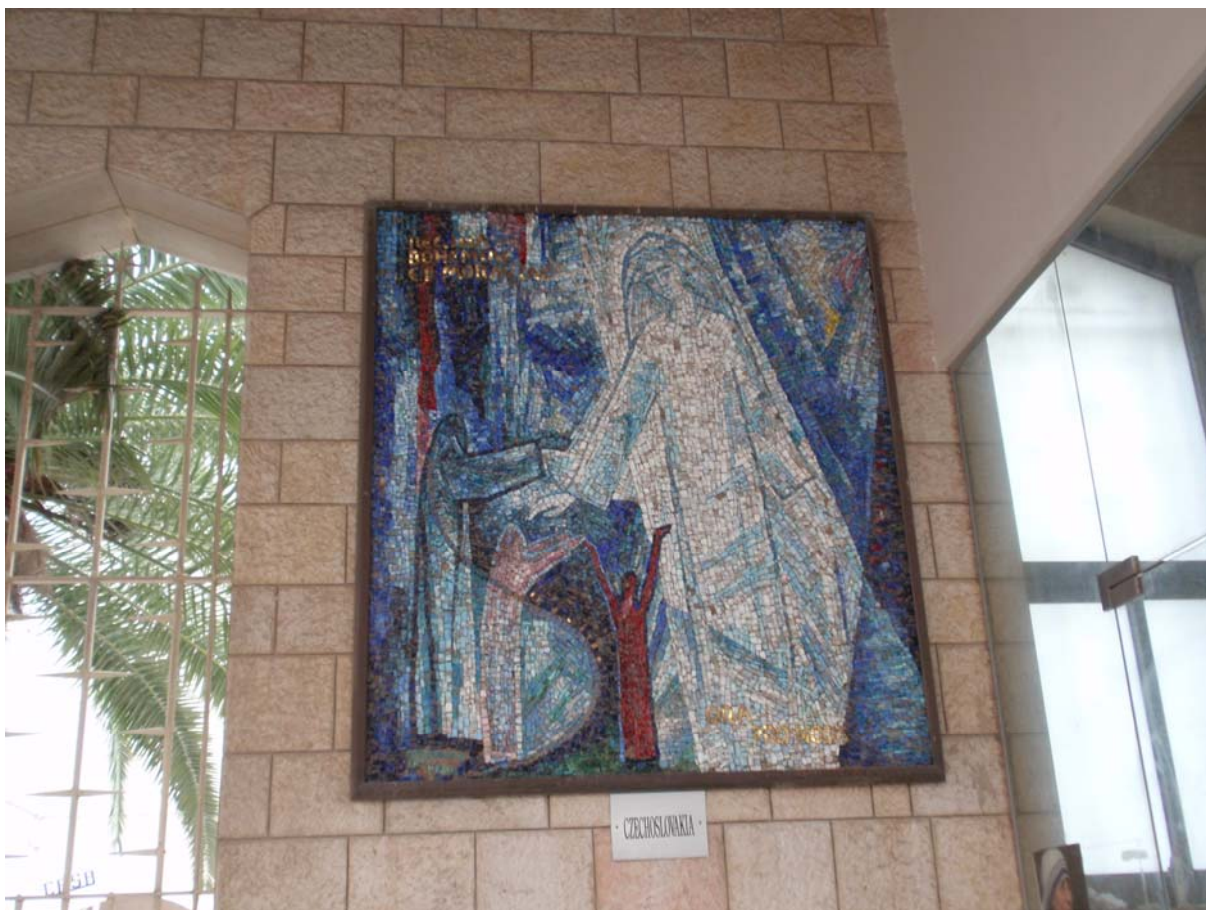
S Danym jsme se šťastně setkali a jsme v Nazaretě. Zde jsme si prohlédli bývalou synagogu, kam Ježíš („dle tradice“ – ale tady tu skoro jistě pravda bude, ta synagoga je opravdu stará a je nedaleko od místa, kde bydlela Marie s Josefem) chodíval jako dítě a udivoval svou moudrostí.

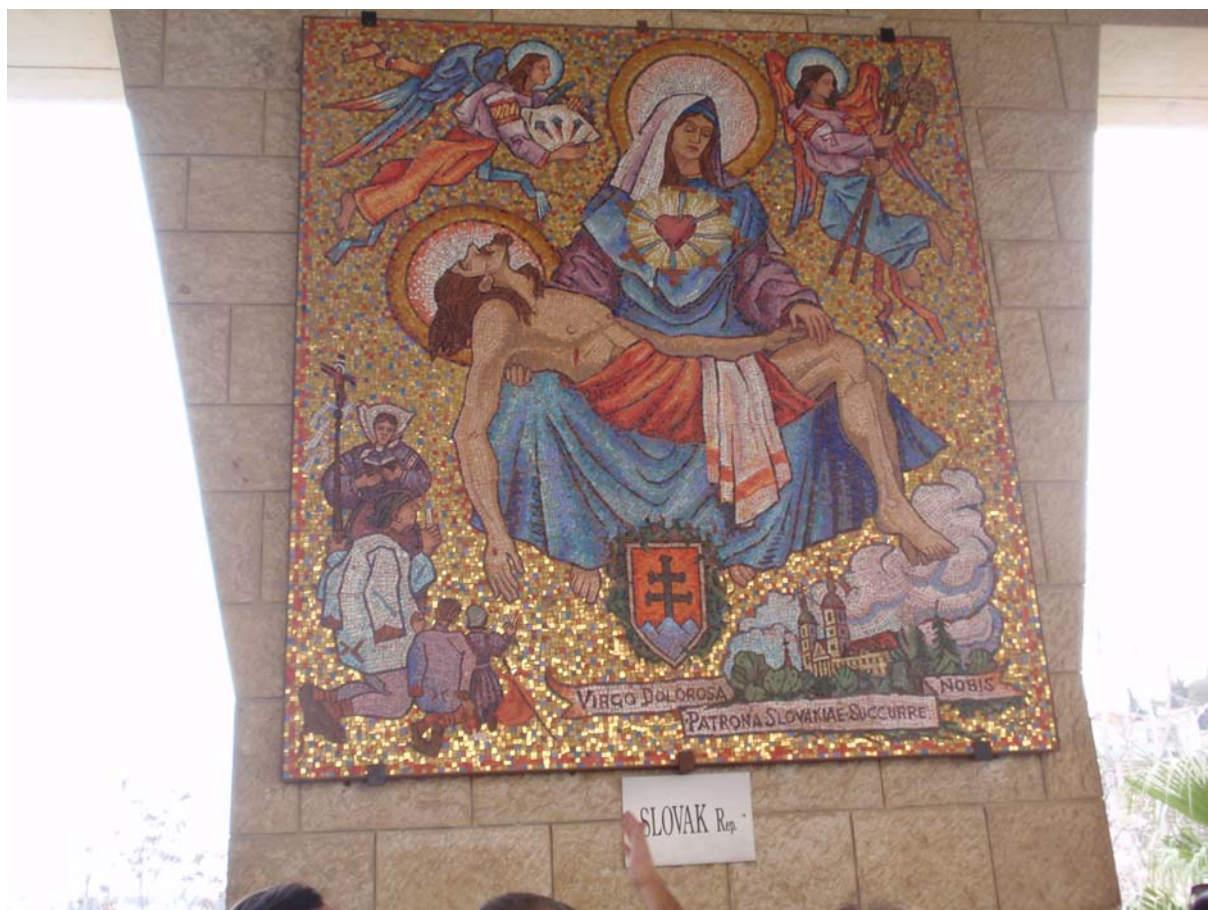

Následovala bazilika Zvěstování. I když jsem ji už viděla při návštěvě Izraele v r. 2008, když jsem zde byla na konferenci v Haifě, je to dnes natolik symbol Nazareta, že fotku vložím:

Zajímavá je taková galerie mozaik z různých států, které věnovaly země snad z celého světa. A navíc je zajímavé, že zde je mozaika Československo, a pak ještě zvlášť Slovensko, ale česká ne.

Možná nejzajímavější jsou boční dveře. Na nich je do kovu vytepána celá biblická historie od Adama a Evy. Otec Tomáš nám to pěkně vysvětluje:

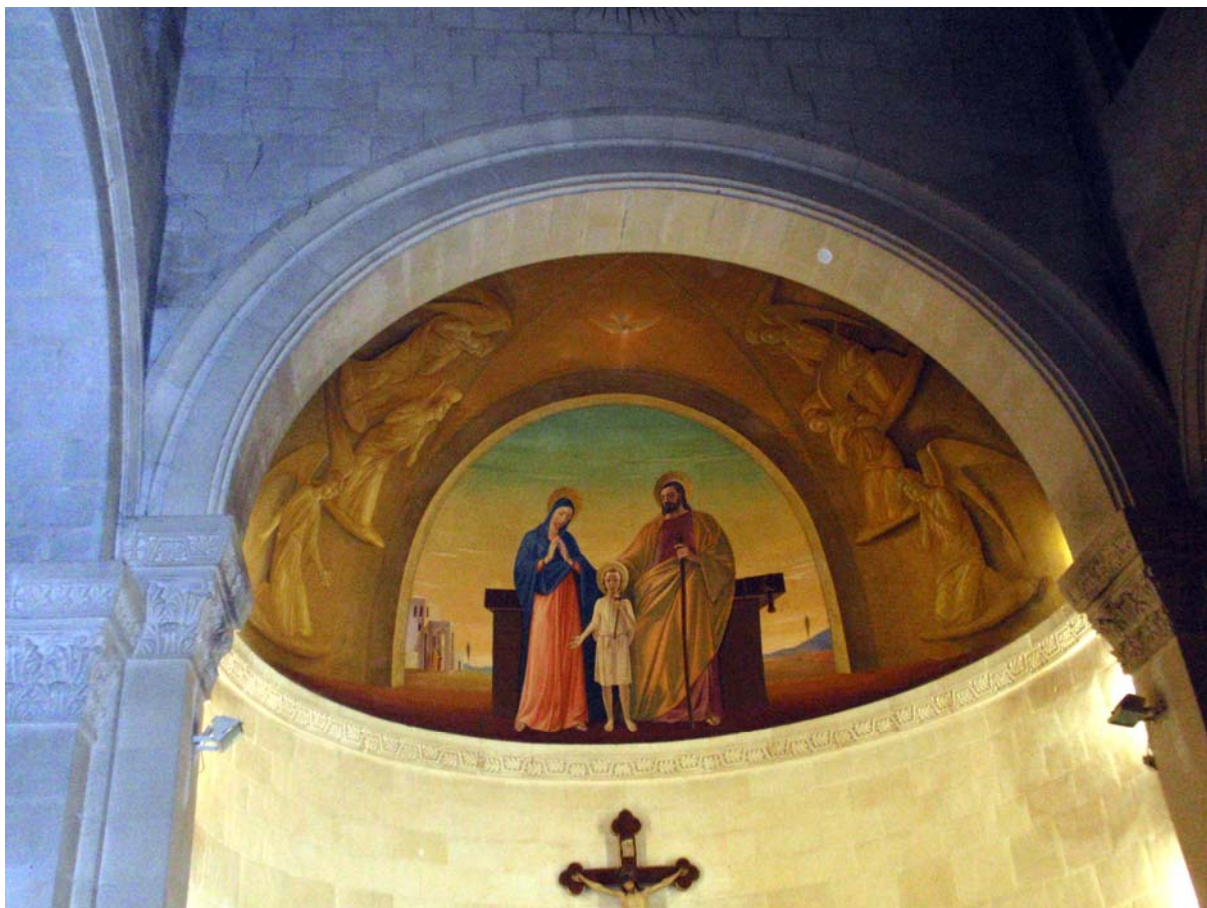

Také Dany se přidal a vysvětluje druhé dveře:

Musím však ještě poznamenat, že při příchodu do baziliky jdeme kolem muslimské mešity. A tam vás udeří do očí nápis ve špatné angličtině „And whoever seeks a religion other than Islam, it will never be accepted of him, and in Hereafter he will be one of the losers“. No jo, Alláh je mocný!

Ještě chrám sv. Josefa – sv. Rodiny. Což mi ale připomnělo mou první návštěvu Nazareta, kdy jsem zde byla s profesory z university v Haifě, tedy se samými židy. Pro ně je opravdu Nazaret nezajímavý a pamatuju si, jak se náš židovský průvodce sám sebe udiveně zeptal: „Proč se vlastně říká Ježíš Nazaretský, když se narodil v Betlémě?“ Všichni krčili rameny, já raději mlčela, abych je neztrapnila či nepobouřila, až teprve jeho malý asi osmiletý syn řekl „ale tati, narodil se v Betlémě, ale tady žil s Marií a Josefem“.

A ke svému údivu jsem tady našla dar z Moravy:

Poté jsme měli individuální volno v Bazilice Zvěstování, ale protože už ji znám a měla jsem značný kávový dluh, zašla jsem si do arabské kavárničky na kávu. Ono zde nejsou takové normální kavárny, je to vždycky nějaký obchůdek se vším možným, a tam se dá posedět a dát

si kávu. Tak jdu a vyhlížím, kde své chutě uspokojím a najednou slyším nádhernou klasickou hudbu. (Jinak zde zní všechno možné, ale slyšet v Nazaretě takhle na ulici klasiku, to je síla!) Tak jsem se zastavila, vešla dovnitř a poslouchám. Prodavač se mne zeptal, co bych chtěla, ale já řekla „prosím počkejte, dám si kávu, ale teď poslouchám!“ On se usmál a řekl, „když uhádnete skladatele, máte kávu zadarmo“. Tož poslouchám, říkám, je to jakoby pozdní Beethoven, ale to musí být ještě později, jakoby Dvořák, ale zní to spíše jako ruská romantika. (Já ty ruské klasiky obvykle nepoznám). Uvažuji dále nahlas – houslový koncert – že by Čajkovskij? Tím jsem toho dobrého muže nesmírně potěšila a ptal se mne, odkud jsem, že tady nikdo Čajkovského nezná. Tož jsme se bavili, já popíjela kafičko, k tomu houslový Čajkovského koncert, cítila jsem se jako v ráji. Jo a ten prodavač byl Arab! Nakonec jsem řekla, že mu musím udělat kšeft a že si něco koupím, i když jsem původně vůbec nechtěla kupovat nějaké ty cetky. A padl mi pohled na zvláštně krásný náramek a řekla jsem – toto si vezmu! Arab se opět usmál a řekl – dobrá volba – to je náramek proti uhranutí! Moc ráda ho teď nosím a vždy si při tom vzpomenu na tuto příhodu.

Setkání v 17:30 u Pilgrim Point proběhlo bez zádrhelů, Petr Křížek a Dany nás pečlivě spočítali, nikdo se neztratil a přesně dle plánu odjezd do hotelu v 17:45. Tam se ubytujeme, společná večeře a večerní modlitba, a pak už asi nestihnu nic jiného, než spát. Však taky náš „fialový kohoutek“ už zívá. (Je to velice milý člověk, a jsem ráda, že má takový účes. Vždycky když hledám naši skupinu, hledám fialového kohoutka, nebo Halíkovu oranžovou bundu).

